

[Bertel Pedersen.]

selvhjælp vil bevirke, at staten ikke på andre områder bliver nødt til at øge sit bidrag af understøttelsesmæssig karakter.

Vi har i vort forslag peget på nogle veje, men det behøver ikke være de eneste veje, man kan gå for at hjælpe Bornholm. Det er muligt, at der findes andre veje, og vi vil da i udvalget være ganske lydhøre over for, om man kan finde andre veje, der også kan være med til at hjælpe den bornholmske befolkning. Der er i forslaget 3 punkter vedrørende erhvervet på Bornholm og 3 punkter, der vedrører, om man så må sige, den almindelige ø-befolkning og har til formål at skabe vilkår, der giver den kår i lighed med, hvad man har i det øvrige land.

Jeg vil som sagt takke for tilslutningen til forslaget og håbe på en hurtig udvalgsbehandling, sådan at Bornholm kan blive hjulpet meget hurtigt.

Kofoed: Jeg føler som bornholmer trang til at sige tak til dem, der har haft ordet her i dag. Det varmer jo, når man hører, hvordan der er sympati til stede hos alle ordførere. Det varmer selvfølgelig, når hr. Arne Larsen står op og omtaler bornholmerne som gode mennesker. Men nu er det meget godt med al den sympati; somme tider kniber det jo lidt med at have noget at have den i. Når vi ser på udviklingen, hvad har så statens bidrag været på Bornholm i de sidste 10-15 år? Problemerne er jo ikke nye, de har været der længe, men når der kommer et forslag om ophjælpning af Bornholm på en eller anden måde, så kommer igen alle disse men'er og hvis'er, og at man er bange for konsekvenser andre steder.

Må jeg begynde med sympatien. Hr. Knud Bro sagde, at man anbringer Bornholm på et Danmarkskort i et firkantet hjørne. I den forbindelse vil jeg spørge — og det er henvendt til formanden for folketinget: hvorfor skal vi bornholmere stadig væk gå og se på et Danmarkskort herinde, hvor man formodentlig af besparelseshensyn har sat Bornholm op et sted omkring Göteborg? Hvis det virkelig havde været tilfældet, at øen lå dér, så havde vi ikke haft noget egnsudviklingsproblem, for så havde vi ligget ved kraftcentret ved Göteborg. Jeg synes godt, man kunne gøre sig den ulejlighed at vise sympatien ved, at det officielle Dan-

markskort blev trykt sådan, at det tiltalte os og vi blev placeret dér; hvor vi er. Vi er måske lidt følsomme rent nationalt, men når man nu har den sympati, synes jeg godt, man kunne bruge den til at tilfredsstille os på den måde; det koster jo ingen penge.

Se, Bornholm har for så vidt altid været et ret velhavende samfund. Men den strukturændring, der er sket de sidste år, hvor det går mod større enheder, og de fusioner, man har lavet andre steder, dem har vi lavet for indtil 10 år siden. Vi kan ikke komme videre. Jeg kan nævne et eksempel: vi har ét slagteri, det slagteri kan slagte omkring 200.000 svin, men vi har ingen muligheder for ligesom de andre landsdele at få en fusion og få en besparelse i omkostningerne ved at fordele produktionen til andre slagterier. Vi har det på samme måde med elpriserne. Vi har et højspændingsværk, det startede i 1946, og vi har nu fået det rationaliseret, så vi også har en distributionsvirksomhed for dette højspændingsværk. Men det skal have 100 pct. reservekapacitet. Hvis der går en turbine i stykker, skal vi have nogle dieselmotorer, der kan overtage denne produktion; vi har ingen mulighed for at tilslutte os en samleskinne fra noget andet elværk. Det gør også, at elpriserne bliver særlig høje på Bornholm.

Derfor vil jeg gerne benytte lejligheden til at takke regeringen, fordi man har vist os den velvilje at give Bornholm et lån på 15 mill. kr. med den rentesikring, der ligger deri; jeg håber, finansudvalget vil støtte regeringen i disse bestræbelser. Jeg vil gerne sige tak til handelsministeren for, at det er sket.

De andre problemer, der er nævnt i forslaget skal jeg ikke komme nærmere ind på. Jeg er principielt enig med ordførerne. Jeg vil bare sige vedrørende spørgsmålet om vejbygningen på Bornholm, at i det af ministeren for offentlige arbejder fremsatte lovforslag er Rønne—Neksø-vejen fremme som forslag til statsvej. Jeg mener, det ikke er rigtigt, at denne vej skal være statsvej. Jeg mener, det er mere rimeligt, at den kystvej, som går omkring Bornholm, skal være statsvej. Det er en vej, der fortrinsvis bruges af turister. Derfor mener jeg, at det er en opgave, som bør løses af det offentlige. Dernæst må jeg gøre opmærksom på, at det er